

Dialog om komplementær alternativ behandling i et kræftbehandlingsforløb Kan man det?

Styrelsen for Patientsikkerheds Råd vedr. Alternativ Behandling

28. April 2023

Mette Stie

Onkologisk Afdeling, Sygehus Lillebælt

Hvad er komplementær alternativ behandling (KAB)?

Komplementær alternativ behandling** er en fællesbetegnelse for behandlingsformer, som ikke udøves af autoriserede behandlere og ikke er en del af det offentlige sundhedsvæsesens standardtilbud. Det drejer sig eksempelvis om akupunktur, visse former for massage, zoneterapi, naturmedicin og kosttilskud ...og det anvendes **som supplement til den konventionelle kræftbehandling

(www.kabcancer.dk)

Fakta om KAB

Brug af KAB – patienter med kræft

Globalt	16,5%-93,4%
Vesten	9,0%-88,0%
Skandinavien	8,0%-53,0%
Danmark	22,0%-49,9%

Indikatorer for
brug af KAB

Kræftdiagnose

Kemoterapi og stråleterapi

Dårlig prognose

(Keene MR et al. 2019, Perlman A et al. 2013 Horneber et al. 2012, Nilsson J et al. 2016, Kræftens Bekæmpelse 2017, Pedersen CG et al. 2009)

Fordele og ulemper ved KAB

- Følelsen af at gøre noget selv og have kontrol over eget liv styrkes (Smithson et al. 2012)
- KAB kan lindre men også forværre bivirkninger fra den

Vi er forpligtede til at tale om KAB
- men det sker sjældent

velvære (Klafke et al. 2018)

- KAB kan interagere med den konventionelle behandling- true patientsikkerheden (Firkins R et al. 2018)

ling
2013, Bar-Sela G et
kvalitet og

Komplementær
og støttende
behandling

Tager du
kosttilskud?

- dyrker du mindfulness
eller får du hypnoterapi?

... vi vil
gerne
vide det.

Det er helt fint
med os ...

Region
Syddanmark

Sygehus Lillebælt

”Vi er åbne overfor komplementær og støttende behandling. Vi tager dit behov og dine ønsker alvorligt, og som patient skal du aldrig være nervøs for at fortælle os, hvis du synes at akupunktur får kvalmen til at lette, at hypnoterapi hjælper dig med at holde humøret oppe, eller at en bestemt slags urtemedicin tager toppen af dine smerter. Vi vil gerne vide det, fordi vi som fagfolk ser vores patienter som hele mennesker- ikke kun som en diagnose. Den komplementære og støttende behandling kan have indflydelse på den behandling, vi giver dig”

Sygehus Lillebælt

KAB

ONKO

HVORDA

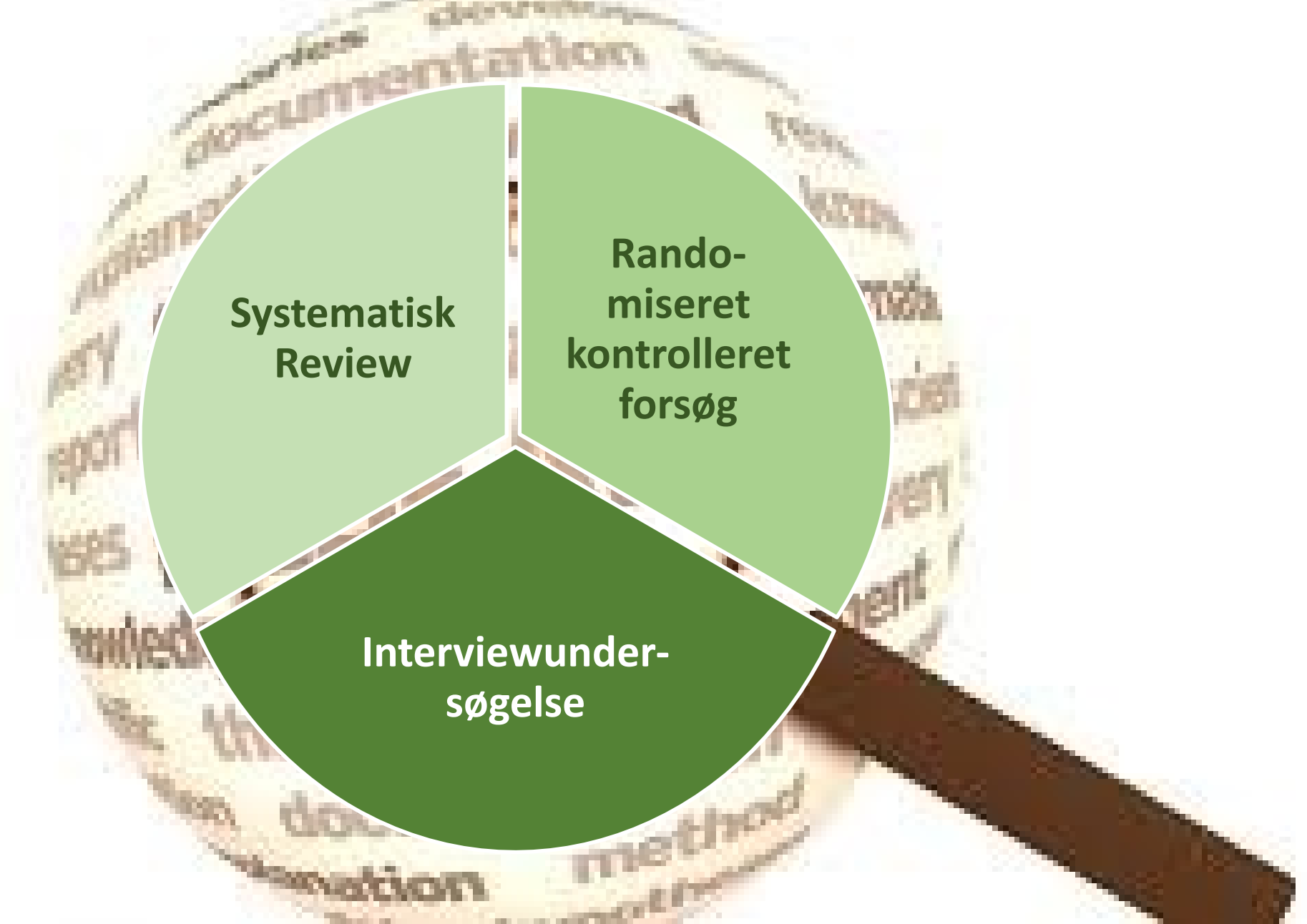

THE UNIVERSITY OF ARIZONA.

- 2- årig uddannelse
- 1.000 timers undervisning online og 3 ugers ophold
- Person-orienteret
- Ikke-dømmende
- Respektfuld
- Undersøgende
- Vejledende
- Evidensbaseret viden om KAB
- Der er afsat 60 minutter til samtalen
- Foregår i et særlig indrettet lokale væk fra afdelingen

Betydning for patienters helbred, livskvalitet og velvære

HOVEDRESULTATER

- ✓ Patienterne er ikke længere overladt til sig selv i forhold til at vurdere og afgøre sikker og sundhedsfremmende brug af KAB
- ✓ Det er sikkert og muligt at gennemføre
- ✓ Lindrer oplevelsen af skyld og angst
- ✓ Fremmer håb og livsmod
- ✓ Giver indre ro og selvtillid
- ✓ Lindrer symptomer og bivirkninger fra kræftbehandlingen
- ✓ Kroppen styrkes ->mindsker kvalme, depression, angst og psykisk stress-> forbedrer fysisk formåen og emotionel livskvalitet
- ✓ Især meget bekymrede patienter har gavn af samtaler om KAB
- ✓ Større tryghed ved beslutningen om at modtage onkologisk behandling
- ✓ Mulighed for at mestre og leve et godt liv med kræftbehandling
- ✓ Omsorg for patienter som hele mennesker

(Stie M et al. 2020, 2022, 2023)

Dialog om komplementær alternativ behandling i et kræftbehandlingsforløb Kan man det?

JA!

- Ikke-dømmende
- Ikke bedrevidende
- Imødekommende
- Nærværende
- Respektfuld
- Empatisk
- Formidler afstemt faglig viden om både KAB og konventionel onkologisk behandling og pleje
- anerkender **det, der er på spil** hos patienten

Praktiske implikationer og perspektiver

- Dialog om KAB er i dag et tilbud til alle patienter med kræft, der har tilknytning til Onkologisk Afdeling, Sygehus Lillebælt
- En forståelse af at det er 'lovligt' og ufarligt at tale om KAB
- En forståelse af at dialog om KAB er mere end konkret og sikker vejledning om KAB
- Dialog om KAB er en metode til at støtte patienten i at håndtere et godt hverdagsliv
- Opgørelse af data fra et igangværende projekt
- Hvilke patienter har mest gavn af dialog om KAB?
- Hvornår er det rigtige tidspunkt for dialog om KAB?
- Hvordan bliver dialog om KAB en naturlig del af den daglige kliniske hverdag?

Et par eksempler.....

- at turde vove sig frem med sine ideer og overbevisninger
- at være tæt på eller helt vende ryggen til den konventionelle kræftbehandling

**Tak for jeres tid
Spørgsmål?**

